

MISCELLANEA

Paweł Romański

Archiwum Archidiecezji Warmińskiej
e-mail: ks.promanski@gmail.com • ORCID: 0009-0009-5563-8910

Bibliografia hożańska (2004–2025)

A Hosian Bibliography (2004–2025)

Hozjusz-Bibliografie (2004–2025)

Słowa kluczowe: bibliografia, kard. Stanisław Hozjusz, Warmia, historia Kościoła, teologia

Keywords: bibliography, Cardinal Stanislaus Hosius, Warmia, history of the Church, theology

Schlüsselworte: Bibliografie, Kardinal Stanisław Hozjusz, Ermland, Kirchengeschichte, Theologie

STRESZCZENIE

Sługa Boży kard. Stanisław Hozjusz, jeden z najbardziej rozpoznawalnych biskupów warmińskich z XVI w., legat papieski na soborze trydenckim i w Królestwie Polskim, wielki penitencjarz w Rzymie i autor cenionych dzieł teologiczno-polemicznych wciąż inspiruje do nowych badań i publikacji naukowych i popularnych. Od końca XIX w. powstają już kolejne bibliografie hożańskie, podmiotowe i przedmiotowe, ostatnia obejmująca lata 1970–2004. Niniejszy artykuł przedstawia ich bieżącą kontynuację z ostatnich 20 lat z uzupełnieniem publikacji z 2004 r. W układzie chronologicznym bibliografia prezentuje najnowsze publikacje źródłowe, wydawnictwa zwarte i rozdziały w pracach zbiorowych, artykuły w czasopismach naukowych, biogramy w encyklopediach, leksykonach, słownikach i kalendarzach, artykuły popularno-naukowe drukowane w czasopiśmie dziennikach, a także prace magisterskie, licencjackie i rozprawy doktorskie o tematyce hożańskiej.

ABSTRACT

Servant of God Cardinal Stanislaus Hosius (Stanisław Hozjusz) – one of the most prominent Bishops of Warmia of the 16th century, papal legate to the Council of Trent and the Kingdom of Poland, Major Penitentiary in Rome, and author of highly esteemed theological and polemical works – continues to inspire new research and publications addressed to both academic and general audiences. Successive personal and subject bibliographies on Hosius have been compiled since

the late 19th century, with the most recent spanning the years 1970–2004. The present article constitutes a direct continuation, documenting the past 20 years of research while also supplementing the 2004 publication. Organized chronologically, the bibliography catalogues the latest editions of sources, monographs, chapters in edited volumes, journal articles, and biographical entries in encyclopedias, lexicons, dictionaries, and almanacs. It also includes popular history articles from magazines and newspapers, as well as bachelor's, master's, and doctoral theses devoted to Hosius.

ZUSAMMENFASSUNG

Der Diener Gottes, Kardinal Stanisław Hozjusz, einer der bekanntesten Bischöfe von Ermland im 16. Jahrhundert, päpstlicher Legat beim Konzil von Trient und im Königreich Polen, Großpenitentiar in Rom und Verfasser hochgeschätzter theologischer und polemischer Werke, inspiriert nach wie vor zu neuen wissenschaftlichen und populärwissenschaftlichen Forschungen und Publikationen. Seit Ende des 19. Jahrhunderts entstehen immer wieder neue Hozjusz-Bibliografien, sowohl nach Personen als auch nach Themen, wobei die jüngste den Zeitraum von 1970 bis 2004 abdeckt. Der vorliegende Artikel stellt deren aktuelle Fortsetzung aus den letzten 20 Jahren dar, ergänzt um Veröffentlichungen aus dem Jahr 2004. In chronologischer Reihenfolge präsentiert die Bibliografie die neuesten Quellenpublikationen, Monografien und Kapitel in Sammelwerken, Artikel in wissenschaftlichen Zeitschriften, Biografien in Enzyklopädien, Lexika, Wörterbüchern und Kalendern, populärwissenschaftliche Artikel in Zeitschriften und Tageszeitungen sowie Magisterarbeiten, Bachelorarbeiten und Doktordissertationen zu hosianischen Themen.

WSTĘP

Osoba i twórczość Stanisława Hozjusza, XVI-wiecznego kardynała i biskupa warmińskiego, w którego sprawie toczy się proces beatyfikacyjny, cieszy się wciąż żywym zainteresowaniem badaczy i publicystów. Kolejne bibliografie od końca XIX w. dokumentują częstotliwość tych badań, regularnie wzrastającą wraz z edycją źródeł oraz kolejnymi jubileuszami i sympozjami na temat kardynała, pozwalając śledzić także ich szczegółową tematykę. Zestawienie wcześniejszych publikacji bibliograficznych oraz analizę etapów większego zainteresowania kard. Hozjuszem przedstawia dokładniej ostatnia bibliografia hożańska z lat 1970–2004, opublikowana w 2005 r. przez dr hab. Irenę Makarczyk, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego¹. Niniejszy artykuł stanowi kontynuację tej bibliografii z kolejnych 20 lat z uzupełnieniem publikacji z 2004 r.

¹ I. Makarczyk, *Bibliografia „Hozjańska” 1970–2004*, w: *Kardynał Stanisław Hozjusz (1504–1579). Osoba, myśl, dzieło, czasy, znaczenie*, red. S. Achremczyk, J. Guzowski, J. Jeziński, Olsztyn 2005, s. 388–411. Por. wcześniejsze bibliografie: T. Wierzbowski, *Bibliographia polonica XV ac XVI ss. Opera et editiones, quae in bibliotheca Universitatis Caesariae Varsoviensis asservantur*, vol. I, *Nri 1–800 annorum 1488–1600*, Varsoviae 1889, s. 31–102; K. Estreicher, *Bibliografia polska XV–XVIII w.*, t. XVIII, Kraków 1891, s. 277–294; F. Hipler, *Hosius als Schriftsteller*, „Pastoralblatt für die Diözese Ermland” 25 (1893), s. 114–121; idem, *Zur hosianischen Bibliographie*, „Pastoralblatt für die Diözese Ermland” 28 (1896), s. 7–11; J. Smoczyński, *Bibliographia Hosiana*, „Miesięcznik Diecezji Chełmińskiej” 11 (1937), s. 972–981; J. Trypućko, *Polonica vetera Uppsaliensia*, Uppsala 1958, s. 71–72; W. Urban, *Hozjusz Stanisław (1504–1579)*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, t. X, Wrocław 1964, 42–46 [Bibliografia na s. 45–46]; R. Gustaw, *Bibliografia Stanisława Hozjusza*, w: *Hagiografia Polska. Słownik bio-bibliograficzny*, t. I, Poznań 1971, s. 385–401; H.E. Wyczawski, *Stanisław Hozjusz (1504–1579)*, w: *Słownik polskich teologów katolickich*, t. II, Warszawa 1982, 68–75 [Bibliografia na s. 71–75].

W omawianym czasie wydanych zostało kilka tekstów źródłowych związanych z kard. Hozjuszem, w tym niepublikowany jeszcze w języku polskim zbiór relacji kardynała warmińskiego z osobistych działań ewangelizacyjnych wobec społeczności miast pruskich domagających się reform protestanckich. Zbiór ten wieńczy edycję pism warmińskiego Sługi Bożego z kolońskiego wydania dzieł wszystkich z 1584 r. w tłumaczeniu na język polski dokonany przez bp. prof. Juliana Wojtkowskiego². Powyższy autor w ostatnich latach edytował i przetłumaczył jeszcze trzy inne pisma kard. Hozjusza³, a z okazji jubileuszu 450-lecia Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum” opublikował w aneksie do jubileuszowej pracy zbiorowej tłumaczenia na język polski najważniejszych XVI-wiecznych dokumentów erygujących kolegium i seminarium braniewskie, oraz ustanawiających zasady ich funkcjonowania, wystawionych i przypieczętowanych przez kard. Stanisława Hozjusza wraz z kapitułą warmińską, a następnie zatwierdzonych przez Stolicę Apostolską⁴.

Na szczególną uwagę zasługuje pierwsze tłumaczenie na język polski najstarszej biografii Sługi Bożego opublikowanej w Rzymie w 1587 r. przez osobistego sekretarza kardynała, ks. Stanisława Reszkę⁵. W bibliografii znajdziemy też nowe opracowania innych dzieł sekretarza kard. Hozjusza: rycin Tomasza Tretera⁶ i mowy pogrzebowej Stanisława Reszki⁷.

W omawianym czasie w samodzielnym wydaniu ukazał się tylko jeden krótki przyczynek biograficzny o kard. Hozjuszu w popularnej serii *Ludzie Kościoła*⁸, wznowione zostały również dwie wcześniejsze biografie autorstwa ks. prof. Józefa Umińskiego⁹ i Alojzego Szorca¹⁰. W wydawnictwach zwartych i zbiorowych oraz czasopismach naukowych badano różne aspekty życia, działalności i znaczenia kard.

² S. Hozjusz, *O postępowaniu z odłączonymi. Z kolońskiego wydania 1584 roku do celów procesu kanonizacyjnego*, z języka łacińskiego przeł. Julian Wojtkowski, Olsztyn 2009.

³ J. Wojtkowski, *Stanisław Hozjusz do Henryka Walezego o Konfederacji Warszawskiej*, w: *Warmińska Kapituła Katedralna. Dzieje i wybitni przedstawiciele*, red. A. Kopiczko, J. Jezierski, Z. Żywica, Olsztyn 2010, s. 267–286; S. Hozjusz, *Żywoć Piotra Tomickiego*. Przełożył Biskup Julian Wojtkowski, z krytycznego wydania: F. Hipler, *Stanisłai Hosii Epistolae*, t. I, Kraków 1872, s. CXLVIII–CLXIX, w: *W służbie Bogu i człowiekowi. Księga pamiątkowa na siedemdziesiąte piąte urodziny ks. kan. prał. dr. Wiesława Mikołaja Więcka*, red. A. Bielinowicz, Olsztyn 2013, s. 313–341; J. Wojtkowski, *Stanisław Hozjusz Kardynał Warmiński Stanisławowi Orzechowskiemu – Pozdrowienie*, „Forum Teologiczne” 17 (2016), s. 223–245.

⁴ *Aneks źródłowy*. Przekład na język polski: Książd Biskup Prof. dr hab. Julian Wojtkowski, w: *Cor dioecesis. 450 lat Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” (1565–2015)*, red. A. Kopiczko, P. Rabczyński, Olsztyn 2015, s. 655–725.

⁵ S. Reszka, *Żywoć księdza Stanisława Hozjusza [Polaka], Kardynała Świętego Kościoła Rzymskiego, penitencjarza wielkiego i biskupa warmińskiego*. Wydany po łacinie najpierw w Rzymie w 1587 roku i ponownie opublikowany w drukarni klasztoru Świętego Zakonu Cystersów w Oliwie roku 1690. Wstęp, przekład z wydania w Oliwie 1690 r. i komentarze s. Jądwiga Ambrozja Kalinowska OSB, Olsztyn 2009.

⁶ Th. Treterus, *Theatrum Virtutum Stanislai Hosii. Pars altera: Tabulae chalcographicae*, Edidit Thaddaeus Batóg, Posnaniae 2015.

⁷ E. Buszewicz, W. Ryczek, *Stanisław Reszka, Pieśń żalobna o śmierci Wielkiego Stanisława Hozjusza (1580)*, „Biarok. Historia – Literatura – Sztuka” 19 (2012) nr 2, s. 165–197.

⁸ K.R. Prokop, *Kardynał Stanisław Hozjusz*, Kraków 2008.

⁹ J. Umiński, *Uratował Polskę od protestantyzmu. Kardynał Stanisław Hozjusz*, Warszawa 2017.

¹⁰ A. Szorc, *Sługa Boży Stanisław Hozjusz*, wyd. 2, Olsztyn 2011.

Hozjusza w Kościele powszechnym, w Polsce i w diecezji warmińskiej, nawiązywano wieloaspektowo do dzieł i teologii Sługi Bożego, jak również do przebiegu jego procesu beatyfikacyjnego. Bibliografia ujmuje także publikacje nawiązujące do rodziny i najbliższych współpracowników kard. Hozjusza w ich wzajemnych relacjach, jak również do zabytków kultury związanych ze Sługą Bożym czy zasobów bibliotecznych prezentujących m.in. pisma kardynała warmińskiego lub odziedziczony po nim księgozbiór.

Pokłosiem kolejnych jubileuszy i organizowanych w związku z nimi konferencji naukowych były publikacje zbiorowe poświęcone przede wszystkim tematyce hożańskiej. Wyszczególnione zostały w tej bibliografii zwartą prezentacją w układzie kolejności stron, podobnie artykuły hożańskie pojawiające się liczniej w rocznikach naukowych czy księgach pamiątkowych. W 2005 i 2007 r. opublikowane zostały treści prezentowane na sympozjach w 2004 r. w jubileusz 500-lecia śmierci Hozjusza: 4–5 maja na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie¹¹ i 19–20 kwietnia w Münster z inicjatywy rezydującego tam Warmińskiego Towarzystwa Historycznego (Historische Verein für Ermland)¹². Znaczna część referatów z sympozjum hożańskiego organizowanego 20 lat później w Rzymie na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim we współpracy z Wydziałem Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie¹³ opublikowana została w 25. tomie „Studiów Elbląskich” dedykowanych jubileuszowo biskupowi Jackowi Jezierskiemu, ordynariuszowi diecezji elbląskiej¹⁴.

W nawiązaniu do zaprezentowanego na rzymskiej Gregorianie referatu o artystycznych upodobnieniach Hozjusza, nakładem Muzeum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie im. Bp. Jana Obląka wydany został przez jego dyrektora ks. dr. Zbigniewa Czernika w kwietniu 2025 r. pierwszy album przedstawiający i porządkujący wizerunki kard. Stanisława Hozjusza w sztuce¹⁵. Nową formą literacką w tematyce hożańskiej będzie również książka dedykowana dzieciom i młodzieży, złożona już do druku w Warmińskim Wydawnictwie Archidiecezjalnym w Olsztynie. *Wiera moja przewodniczką. Opowiadanie o życiu Sługi Bożego Kardynała Stanisława Hozjusza*

¹¹ *Kardynał Stanisław Hozjusz (1504–1579). Osoba, myśl, dzieło, czasy, znaczenie*, red. S. Achremczyk, J. Guzowski, J. Jezierski, Olsztyn 2005.

¹² *Stanislaus Hosius. Sein Wirken als Humanist, Theologe und Mann der Kirche in Europa*, red. B. Jähnig, H.J. Karp, Münster 2007.

¹³ *Międzynarodowa konferencja naukowa. Kardynał Stanisław Hozjusz teolog, humanista, dyplomata i kandydat na ołtarze. W 25-lecie utworzenia Wydziału Teologii na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, spadkobiercy dzieła Kardynała Stanisława Hozjusza i Towarzystwa Jezusowego w nauczaniu teologii na Warmii. 6–8 maja 2024. Rzym, Italia*, bmw. 2024. Por. E. Czaplicka, E. Mączka, K. Parzych-Blakiewicz, *O kardynale Stanisławie Hozjuszu (1504–1579) – jako teologu, humaniście, dyplomacie i kandydacie na ołtarze*, „Forum Teologiczne” 26 (2025), s. 295–309.

¹⁴ „Studia Elbląskie” 25 (2024) dedykowane: Księdzu Biskupowi Jackowi Jezierskiemu Biskupowi Elbląskiemu w 75. rocznicę urodzin, 50. rocznicę kapłaństwa, 30. rocznicę biskupstwa, 10. rocznicę posługi pasterskiej w Diecezji Elbląskiej.

¹⁵ Z. Czernik, *Kardynał Stanisław Hozjusz w sztuce*, Olsztyn 2025.

autorstwa s. Kamili Leszczyńskiej z warmińskiego Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Aleksandryjskiej ukaże się w pierwszych miesiącach 2026 r.

Ujęte w poniższej bibliografii publikacje zgrupowane w odpowiednich kategoriach uporządkowane zostały chronologicznie a następnie alfabetycznie w ramach poszczególnych lat ze wskazaniem dostępnych recenzji. Zapewne nie zamykają one całkowicie bibliografii hojzańskiej z powyższego okresu ze względu na trudność weryfikacji wszystkich publikacji prasowych i popularno-naukowych, prac akademickich czy artykułów zagranicznych poświęconych wciąż warmińskiemu kardynałowi. Każda poszczególna część bibliografii hojzańskiej przyczynia się jednak do jej aktualizacji i pełnej rekonstrukcji, stanowiąc niewątpliwie przydatne źródło informacji dla badaczy działalności i twórczości biskupa warmińskiego, kard. Stanisława Hozjusza.

WYDAWNICTWA ŹRÓDŁOWE

1. Hozjusz Stanisław, *O postępowaniu z odłączonymi. Z kolońskiego wydania 1584 roku do celów procesu kanonizacyjnego*, z języka łacińskiego przeł. Julian Wojtkowski, Olsztyn 2009, [ss. 189, il.].
2. Reszka Stanisław, *Żywot księdza Stanisława Hozjusza [Polaka], Kardynała Świętego Kościoła Rzymskiego, penitencjarza wielkiego i biskupa warmińskiego*. Wydany po łacinie najpierw w Rzymie w 1587 roku i ponownie opublikowany w drukarni klasztoru Świętego Zakonu Cystersów w Oliwie roku 1690. Wstęp, przekład z wydania w Oliwie 1690 r. i komentarze s. Jadwiga Ambrozja Kalinowska OSB, Olsztyn 2009, [ss. 351, il.].
Rec. Pirecki Piotr, *Nowe Książki* (2005) nr 7, s. 40.
Rec. Eckmann Augustyn, *Vox Patrum* 53–54 (2009), s. 784–785.
3. Wojtkowski Julian, *Stanisław Hozjusz do Henryka Walezego o Konfederacji Warszawskiej*, w: *Warmińska Kapituła Katedralna. Dzieje i wybitni przedstawiciele*, red. Andrzej Kopiczko, Jacek Jezierski, Zdzisław Żywica, Olsztyn 2010, s. 267–286, [na s. 267 Autor podaje krótki Wstęp, na s. 268–270 mamy tłumaczenie z języka łacińskiego na język polski tekstu „Konfederacji Generalnej Warszawskiej”, na s. 270–276 tłumaczenie „Pierwszego Memoriału Stanisława Hozjusza”, na s. 276–286 tłumaczenie „Drugiego Memoriału Stanisława Hozjusza”, na s. 286 krótkie Zakończenie].
4. Buszewicz Elwira, Ryczek Wojciech, *Stanisław Reszka, Pieśń żałobna o śmierci Wielkiego Stanisława Hozjusza (1580)*, „Barok. Historia – Literatura – Sztuka” 19 (2012) nr 2, s. 165–197, [na s. 178–189 edycja i tłumaczenie „De obitu Magnis Stanislai Hosii Cardinalis, ode lugubris”, na s. 190–197 objaśnienia do tekstu].
5. Hozjusz Stanisław, *Żywot Piotra Tomickiego*. Przełożył Biskup Julian Wojtkowski, z krytycznego wydania: F. Hipler, *Stanislai Hosii Epistolae*, t. I, Kraków 1872, s. CXLVIII–CLXIX, w: *W służbie Bogu i człowiekowi. Księga pamiątkowa na siedemdziesiąte piąte urodziny ks. kan. prał. dr. Wiesława Mikołaja Więcka*, red. Adam Bielinowicz, Olsztyn 2013, s. 313–341.

6. *Aneks źródłowy*. Przekład na język polski: Ksiądz Biskup Prof. dr. hab. Julian Wojtkowski, w: *Cor dioecesis. 450 lat Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” (1565–2015)*, red. Andrzej Kopiczko, Paweł Rabczyński, Olsztyn 2015, s. 655–725,
 - [s. 657–665 tekst łaciński i przekład polski „Dokumentu powołania do istnienia Seminarium w Diecezji Warmińskiej z 21 sierpnia 1565 roku”, s. 666–668 ilustracje powyższego dokumentu i jego pieczęci,
 - s. 669–676 tekst łaciński i przekład polski „Odnowy utworzenia i powiększenia uposażenia Kolegium Jezuitów w Braniewie. 16 XII 1566”, s. 676–678 ilustracje powyższego dokumentu i jego pieczęci,
 - s. 679–691 tekst łaciński i przekład polski „Kolegium Braniewskiego i Seminarium uposażenia trzeciego. (6 XI 1568)” wraz z ilustracją dokumentu na s. 692,
 - s. 693–710 tekst łaciński i przekład polski „Zatwierdzenia uposażenia Kolegium i Seminarium Braniewskiego (4 XI 1571)”,
 - s. 711–723 tekst łaciński i przekład polski „Statutu Seminarium Kościelnego w Braniewie założonego przez Najdostojniejszego i Najprzewielebniejszego Księdza Stanisława Hozjusza Świętego Rzymskiego Kościoła Kardynała i Biskupa Warmińskiego oraz Czcigodną Kapitułę tegoż Kościoła: obwieszczony Roku Pańskiego 1566”, s. 723–725 ilustracje powyższego dokumentu i jego pieczęci].
7. Treterus Thomas, *Theatrum Virtutum Stanislai Hosii. Pars altera: Tabulae chalcographicae*, Edidit Thaddaeus Batóg, Posnaniae 2015, [ss. 112, il.].
8. Wojtkowski Julian, *Stanisław Hozjusz Kardynał Warmiński Stanisławowi Orzechowskiemu – Pozdrowienie*, „Forum Teologiczne” 17 (2016), s. 223–245, [Jeziński Jacek, *Wprowadzenie do tłumaczenia*, s. 223].

WYDAWNICTWA ZWARTE I ROZDZIAŁY W PRACACH ZBIOROWYCH

1. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Stanisław Hozjusz (1504–1579) jako mąż stanu. Zarys problematyki*, w: *Czynem i prawdą. Księga pamiątkowa na siedemdziesiąte piąte urodziny Księdza Arcybiskupa Warmińskiego Edmunda Piszczka*, red. Cyprian Rogowski, Władysław Nowak, Andrzej Kopiczko, Michał Wojciechowski, Olsztyn 2004, s. 91–98.
2. Weber Ewelina, *Źródła patrystyczne teologii Stanisława Hozjusza*, Olsztyn 2004, [ss. 155, nlb. 4].
3. *Kardynał Stanisław Hozjusz (1504–1579). Osoba, myśl, dzieło, czasy, znaczenie*, red. Stanisław Achremczyk, Jan Guzowski, Jacek Jeziński, Olsztyn 2005, [ss. 448, nlb. 6].
Rec. Małek Janusz, *Czasy Nowożytne* 24 (2011), s. 261.
Zawartość:
 - Serczyk Władysław, *Europa XVI stulecia. Nowe wyzwania*, s. 5–13.
 - Achremczyk Stanisław, *Mysł uniwersytecka w Prusach*, s. 15–41.
 - Małek Janusz, *Kardynał Hozjusz i księżę Albrecht Pruski*, s. 43–52.
 - Mezzardi Luigi, *Religione e politica nel „gran teatro del mondo”: Zaccaria Dolfin e Stanislao Osio a Vienna per la ripresa del concilio di Trento*, s. 53–62.
 - Inglot Marek, „*Hosii amicus*”. *Alfonso Salmerón – pierwszy jezuita w Polsce*, s. 63–76.

- Wojtkowski Julian, *Czynności religijne Stanisława Hozjusza w diecezjach: chełmińskiej i warmińskiej 1549–1569*, s. 77–97.
 - Szorc Alojzy, *Rola dziejowa kardynała Stanisława Hozjusza*, s. 99–111.
 - Wojtyśka Henryk Damian, *Hozjusz w kręgu humanistów rzymskich w latach 1558–1560*, s. 113–121.
 - Kosman Marceli, *Stanisław Hozjusz a konflikty wyznaniowe na XVI-wiecznej Litwie*, s. 123–134.
 - Dziegielelewski Jan, *Biskupi katoliccy a sprawa prawnego uznania wyznań reformacyjnych w Polsce 1551–1576*, s. 135–142.
 - Meller Katarzyna, *Antagoniści Stanisława Hozjusza. Idea powrotu do źródeł wiary w ujęciu XVI-wiecznego piśmiennictwa reformacyjnego*, s. 143–159.
 - Jasiński Janusz, *Środowisko „Hosianum” wobec Soboru Watykańskiego I*, s. 161–184.
 - Kozakiewicz Stanisław, *Eklezjalny wymiar zbawienia według Stanisława Hozjusza*, s. 185–194.
 - Pfnür Vinzenz, *Theologie im Umkreis von Kardinal Hosius*, s. 195–213.
 - Misiurek Jerzy, *Sakramentalny wymiar duchowości w świetle pism kard. Stanisława Hozjusza*, s. 215–222.
 - Nowak Władysław, *Kult świętych według „Confessio Fidei” Stanisława Hozjusza i „Confessio Augustana” Filipa Malanchtona*, s. 223–234.
 - Starnawski Jerzy, *Kult wielkich mężów w młodzieńczych poezjach łacińskich Stanisława Hozjusza*, s. 235–240.
 - Korolko Mirosław, *Stanisław Hozjusz i Andrzej Frycz Modrzewski. Dzieje przyjaźni*, s. 241–243.
 - Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Pisarze i poeci antyczni w twórczości literackiej Stanisława Hozjusza*, s. 245–255.
 - Kadulśka Irena, *Warmia jako nowa Umbria w symbolice braniewskiego teatru jezuickiego*, s. 257–264.
 - Obremski Krzysztof, *Hieronim – Hozjusz – Trydent (o „Przedmowie do parafrazy Psalmu 50” z 1528 r.)*, s. 265–271.
 - Dyl Janusz, *Spuścizna teologiczna kardynała Stanisława Hozjusza*, s. 273–284.
 - Kijas Zdzisław, *Marcina Lutra i Stanisława Hozjusza wizja Kościoła*, s. 285–295.
 - Skolimowska Anna, *Korespondencja między Stanisławem Hozjuszem i Janem Dantyszkiem*, s. 297–305.
 - Kuźmina Dariusz, *Hozjusz w twórczości Jakuba Wujka*, s. 307–312.
 - Puchowski Kazimierz, *Konwikt szlachecki Hozjusza a instytucje wychowawcze jezuitów w Europie*, s. 313–326.
 - Rzempołuch Andrzej, *Sztuka na Warmii w czasach Hozjusza i Kromera*, s. 327–366.
 - Karp Hans-Jürgen, *Der Bericht aus der Hosius – Tagung im Münster*, s. 367–370.
 - Westerlund Harriet, *Laurentius Norvegius*, s. 371–378.
 - Piszcz Edmund, *Homilia w 500. rocznicę urodzin kardynała Hozjusza (współkatedra św. Jakuba, Olsztyn 5 V 2004 r.)*, s. 379–381.
 - Jezierski Jacek, *Pięćsetna rocznica urodzin kardynała Stanisława Hozjusza (1504–1579)*, s. 383–385.
 - Makarczyk Irena, *Bibliografia „Hozjańska” (1970–2004)*, s. 388–411.
4. Jurkowlaniec Grażyna, *A Surprising Pair. The Tombstones of Cardinal Hosius and Cardinal Altemps’ Son, Roberto, in the Basilica of Santa Maria in Trastevere in Rome*, w: *Artem quaevis alit terra. Studia professori Piotr Skubiszewski anno aetatis suae septuagesimo quinto oblata*, red. Grażyna Jurkowlaniec, Warszawa 2006, s. 221–236.

5. Szorc Alojzy, *Jan Hozjusz (1502–1595) – brat kardynała, starosta dobromiejski*, w: *Nad Bałtykiem, Pregolą i Lyną XVI–XX wiek. Księga pamiątkowa poświęcona Jubileuszowi 50-lecia pracy naukowej Profesora Janusza Jasińskiego*, red. Zenona Rondonańska, Olsztyn 2006, s. 55–85.
6. Małek Janusz, *Ökumänischer Dialog? Kardinal Hosius und Herzog Albrecht von Preussen*, w: *Wege der Neuzeit. Festschrift für Heinz Schilling zum 65. Geburtstag*, red. Stefan Ehrenpreis, Ute Lotz-Heumann, Olaf Mörke, Luise Schorn-Schütte, Berlin 2007, s. 143–150.
7. *Stanislaus Hosius. Sein Wirken als Humanist, Theologe und Mann der Kirche in Europa*, red. Bernhart Jähnig, Hans-Jürgen Karp, Münster 2007, [ss. XII, 235].
 Rec. Kielbik Jerzy, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie* (2008) nr 1, s. 73–74.
 Rec. Małek Janusz, *Czasy Nowożytnie* 24 (2011), s. 261.
 Zawartość:
 - Karp Hans-Jürgen, *Vorwort*, s. VII–XI.
 - Ribhegge Wilhelm, *Erasmus und die europäischen Kontakte polnischer Humanisten*, s. 1–18.
 - Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Hosius als Humanist*, s. 19–26.
 - Wojtyska Henryk Damian, *Stanislaus Hosius im Kreise der römischen Humanisten 1558–1560*, s. 27–37.
 - Jezierski Jacek, *Bausteine der Christologie des Wortes Gottes in der hosianischen Theologie*, s. 39–49.
 - Sattler Dorothea, *Ökumenische Annäherungen bei den Themen „Schriftverständnis“ und „Schriftauslegung“*, s. 50–61.
 - Pfnür Vinzenz, *Theologie des Hosius im Kontext der Zeit. Die Konvertiten – die Zeit der Reformation*, s. 63–84.
 - Koller Alexander, *Die Nuntiatur von Stanislaus Hosius bei Ferdinand II. (1560–1561). Neubeginn der päpstlichen Deutschlandpolitik nach dem Augsburger Religionsfrieden*, s. 85–99.
 - Eberhard Winfried, *„Konfessionalisierung“ als Paradigma für Ostmitteleuropa*, s. 101–111.
 - Hartmann Stefan, *Hosius und Herzog Albrecht*, s. 113–131.
 - Borawska Teresa, *Das ermländische Domkapitel zur Zeit des Hosius*, s. 133–149.
 - Tode Sven, *Zur Ausbildung und Positionierung des ermländischen Klerus unter Stanislaus Hosius*, s. 151–175.
 - Vaišvilaitė Irena, *Stanislaus Hosius und die Gründung des Jesuitenkollegs in Wilna*, s. 177–184.
 - Breuer Dieter, *Jesuitenkultur im Hochstift Ermland*, s. 185–199.
 - Szorc Alojzy, *Die Korrespondenz des Hosius. Geschichte und Probleme der Edition*, s. 201–216.
 - Hartmann Stefan, *Die Hosius-Jubiläumstagung in Olsztyn/Allenstein*, s. 217–224.
8. *W służbie Bogu bogatemu w miłosierdzie. W przestrzeni Kościoła w Elku, Białymstoku i na Warmii. Metropolicie Warmińskiemu Wielkiemu Kanclerzowi Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego Jego Ekscelencji Księdzu Arcybiskupowi Wojciechowi Ziembie w 40 rocznicę święceń kapłańskich i 25 rocznicę święceń biskupich*, red. Stanisław Kozakiewicz, Olsztyn 2007, [ss. 503, il.].
 Zawartość:
 - Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *D. Stanislai Hosii [...] vita. Pierwsza biografia Stanisława Hozjusza, biskupa i kardynała warmińskiego (1504–1579)*, s. 198–209.
 - Wojtkowski Julian, *Dlaczego Marcin Luter zdaniem Stanisława Hozjusza odrzucił Ofiarę Mszy*, s. 441–457.

9. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Kardynał Stanisław Hozjusz (1504–1579) wobec sekularyzacji swoich czasów*, w: *Laicyzacja i sekularyzacja społeczeństwa nowożytnego (XVI–XVIII w.)*, red. Jan Wiśniewski, Olsztyn 2008, 25–30.
10. Kraszewski Igor, *Religion universelle et religions nationales, catholicisme et protestantisme dans les écrits polémiques de Stanislas Hosius*, w: *Conscience nationale, État et religions. Actes du XIIIe Colloque Franco-Polonais de l'Université Adam Mickiewicz de Poznan et de l'Université Marc Bloch de Strasbourg, 14–16 octobre 2004*, red. Patrick Werly, Strasbourg 2008, s. 11–21.
11. Prokop Krzysztof Rafał, *Kardynał Stanisław Hozjusz*, Kraków 2008, [ss. 86, nlb. 1].
12. Szorc Alojzy, *Biskupi warmińscy w Lidzbarku 1350–1795*, w: *Historia Lidzbarka Warmińskiego*, t. 1, red. Krzysztof Mikulski, Eugeniusz Borodij, Lidzbark Warmiński 2008, s. 143–219.
13. Szorc Alojzy, *Stanisław Hozjusz (1504–1579) biskup warmiński w latach 1551–1579*, w: *Poczet biskupów warmińskich*, red. Stanisław Achremczyk, Olsztyn 2008, s. 149–168.
14. Włodarski Józef, *Rada Miejska i mieszczenie Starego Miasta Braniewa wobec miejskich inwestycji kulturalnych kardynała Stanisława Hozjusza (XVI–XVII w.)*. *Uwagi na temat relacji między etnosem polskim i niemieckim*, w: *Szkice z dziejów Prus Królewskich XVI–XVIII wieku. Gospodarka – Społeczeństwo – Kultura*, red. Józef Włodarski, Gdańsk 2008, 9–14.
15. Domalewska Beata, *Potrydencka demonologia Stanisława Hozjusza i Piotra Skargi*, Olsztyn 2009, [ss. 262].
16. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Małżeństwo w nauczaniu kardynała Stanisława Hozjusza (zarys problematyki)*, w: *Małżeństwo w świetle dialogu kultur*, red. Władysław Nowak, Michał Tunkiewicz, Olsztyn 2009, s. 151–160.
17. Małłek Janusz, *Kardynał Hozjusz i książę Albrecht pruski*, w: *Moje Prusy, moje Mazury. Szkice z dziejów Prus Książęcych, Królewca i Mazur*, red. Janusz Małłek, Dąbrówno 2009, s. 165–175.
18. Szorc Alojzy, *Biskup wileński Walerian Protaszewicz Szuszkowski we współpracy z biskupami warmińskimi Stanisławem Hozjuszem i Marcinem Kromerem w dziele potrydenckiej odnowy Kościoła*, w: *The ecumenical council of Trent (1545–1653) and the culture of Lithuania*, red. Liudas Jovaiša, Vilnius 2009, s. 46–63.
19. Zaborowska-Musiał Justyna, *Motywy mitologiczne w pismach polemicznych Stanisława Hozjusza*, w: *Fortunniejszy był język, bo ten i dziś miły. Colloquium Neolatinum IV*, red. Izabela Bogumił, Zofia Głombiowska, Gdańsk 2010, s. 123–141.
20. Samsel Robert, *Teoria Reformacji Stanisława Hozjusza na podstawie jego Cenzury*, Kraków 2011, [ss. 259, il.].
Rec. Kupczak Jarosław, *Polonia Sacra* 16 (2012) nr 2, s. 267–268.
21. Szorc Alojzy, *Śługa Boży Stanisław Hozjusz*, wyd. 2, Olsztyn 2011, [ss. 161].
22. Jurkowlaniec Grażyna, *L'immagine della Chiesa nelle stampe di Tomasz Treter dedicate a Stanisław Hozjusz. Contributo polacco alla cultura artistica europea ai tempi della controriforma*, w: *Atti dell'Accademia Polacca*, vol. II, 2011, red. Leszek Kuk, Roma 2012, s. 130–150.
23. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Antonio Possevino SJ w twórczości literackiej pisarzy w kręgu*

- Kardynała Stanisława Hozjusza*, w: Antonio Possevino SJ (1533–1611). *Życie i dzieło na tle epoki*, red. Danuta Quirini-Popławska, Kraków 2012, s. 465–483.
24. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Korespondencja Stanisława Hozjusza z Marcinem Kromerem (1537–1579)*, w: *Marcin Kromer i jego czasy (1518–1589). W 500-lecie urodzin biskupa warmińskiego Marcina Kromera*, red. Stanisław Achremczyk, Olsztyn 2012, s. 197–218.
 25. Odrzywolska-Kidawa Anna, *Diffusa est gratia in labiis tuis – wizerunek biskupa Piotra Tomickiego w życiorysie autorstwa Stanisława Hozjusza. Konwencja czy rzeczywistość?*, w: *Kościół i społeczeństwo. Studia nad obiegiem informacji i konfliktami zbrojnymi w dawnych i nowych wiekach*, red. Janusz Grabowski, Warszawa 2012, s. 93–113.
 26. Jezierski Jacek, *Uwagi do teologii Stanisława Hozjusza*, w: *Dni Dziedzictwa Warmii – XII. Odkrywamy Warmię na nowo*, red. Elżbieta Cieśniarska, Lidzbark Warmiński 2013, s. 7–24.
 27. Kozakiewicz Stanisław, *Sługi Bożego Stanisława kardynała Hozjusza umiłowanie Kościoła*, w: *Ut in omnibus glorificetur Deus. Księga pamiątkowa ofiarowana siostrze profesor Ambrozji Jadwidze Kalinowskiej*, red. Marek Jodkowski, Olsztyn 2013, s. 229–242.
 28. Kozakiewicz Stanisław, *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim. Rozwój wybranych aspektów eklezjologicznych i soteriologicznych myśli Hozjusza w relacji do osiągnięć teologii współczesnej*, Olsztyn 2013, [ss. 306].
Rec. Dziuba Andrzej, *Studia Warmińskie* 52 (2015), s. 367–371.
 29. Obremski Krzysztof, *Panegiryk biskupi Prus Królewskich? Biskupi Chełmińscy Stanisław Hozjusz i Kazimierz Jan Opaliński w Toruniu*, w: *Panegiryk jako element życia literackiego doby staropolskiej i oświeceniowej*, red. Monika Sulejewicz-Nowicka, Zbigniew Gruszka, Łódź 2013, s. 79–94.
 30. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Podróże Stanisława Hozjusza. Zarys problematyki*, w: *Itinera clericorum. Kulturotwórcze i religijne aspekty podróży duchownych*, red. Danuta Quirini-Popławska, Łukasz Burkiewicz, Kraków 2014, s. 287–300.
 31. Kościńska Kinga, *Kardinal Stanislaus Hosius (1504–1579). Seine Wirkung und Bedeutung für die dritte Periode des Konzils von Trient*, w: *Fiat voluntas tua. Theologe und Historiker – Priester und Professor. Festschrift zum 65. Geburtstag von Harm Klueping*, red. Reimund Haas, Münster 2014, s. 259–277.
 32. Stasiewicz Przemysław, *„Theatrum virtutum Stanislai Hosii” Tomasza Tretera, jako pomnik złożony przyjacielowi Stanisławowi Hozjuszowi*, w: *W drodze ku przyszłości. Pamiętnik XXIII Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Studentów. Toruń, 21–25 IV 2015, t. 2*, red. Mateusz Zmudziński, s. 33–47.
 33. Amendola Adriano, *Kardinolas Stanislavas Hozijus – kultūros tarpininkas tarp Lietuvos, Lenkijos ir Italijos katalikų*, w: *Lietuva-Italija: šimtmečių ryšiai*, red. Daiva Mitrulevičiūtė, Vilnius 2016, s. 239–253.
 34. Calma Clarinda, *Stanisław Hozjusz jako patron i protektor elżbietańskich rekuwantów*, w: *Iubilaeum Warmiae et Bibliothecae. Wybrane zagadnienia dotyczące 550. rocznicy przyłączenia Warmii do Polski i 450. rocznicy istnienia Biblioteki „Hosianum”*, red. Tomasz Garwoliński, Olsztyn 2016, s. 28–41.
 35. Gołębiowski Michał, *„De expresso dei verbo” Stanisława Hozjusza. Pomiędzy teologicznym a świeckim piśmiennictwem ukazującym wartości katolickiego egzegety – próba analizy*, w: *Między*

- teologią a duszpasterstwem powszechnym na ziemiach Korony doby przedtrydenckiej. Dziedzictwo średniowiecza i wyzwania XV-XVI wieku, t. 5: Kultura pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z europą. Hermeneutyka wartości*, red. Waclaw Walecki, Warszawa 2017, s. 61–79.
36. Johnston Rona, Louthan Howard, Ó hAnnracháin Tadhg, *Catholic Reformers: Stanislas Hosius, Melchior Khlesl, and Péter Pázmány*, w: *A Companion to the Reformation in Central Europe*, red. Howard Louthan, Graeme Murdock, Leiden 2015, s. 195–222.
 37. Kozakiewicz Stanisław, *Spór kardynała Stanisława Hozjusza z reformatorami*, w: *Reformatorzy a Kościół rzymski*, red. Andrzej Napiórkowski, Kraków 2017, s. 93–112.
 38. Piwocka Magdalena, Nowacki Dariusz, „Intaglio” z portretem Stanisława Hozjusza w zbiorach me-dycejskich, w: *Tendit in ardua virtus. Studia ofiarowane Profesorowi Kazimierzowi Kuczmanowi w siedemdziesięciolecie urodzin*, red. Joanna Ziętkiewicz-Kotz, Kraków 2017, s. 121–130.
 39. Umiński Józef, *Uratował Polskę od protestantyzmu. Kardynał Stanisław Hozjusz*, Warszawa 2017, [ss. 144].
 40. Gigilewicz Edward, *Cardinalis Varmiensis Stanislaus Hosius Polonus*, w: *Z pastorałem przez kontynenty. XX Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej, Kraków 2019 r. Referaty sympozjalne*, red. Janusz Gmitruk, Zbigniew Judycki, Tadeusz Skoczek, Warszawa 2019, s. 163–169.
 41. Kozakiewicz Stanisław, *Misja pasterza Kościoła w nauczaniu Stanisława Hozjusza i Roberta Saraha*, w: *Misja: istotą i chwałą Kościoła katolickiego*, red. Andrzej Napiórkowski, Kraków 2019, s. 79–100.
 42. Garwoliński Tomasz, *Stare druki z kolekcji biskupów warmińskich okresu renesansu przechowywane w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie*, w: *Kolekcje prywatne w zbiorach książki dawnej. Studia, t. 2*, red. Dorota Sidorowicz-Mulak, Agnieszka Franczyk-Cegła, Wrocław 2020, s. 171–199.
 43. Rudziński Aleksander, *Działalność kardynała Stanisława Hozjusza w Rzymie w sprawach diecezji warmińskiej i polskiego dworu w świetle listów Stanisława Reszki do Marcina Kromera*, w: *Kościół w społeczeństwie w Czechach i w Polsce w średniowieczu i w epoce nowożytnej*, red. Wojciech Iwańczak, Agnieszka Januszek-Sieradzka, Janusz Smołucha, Kraków 2020, s. 393–419.
 44. Koneczny Feliks, *Szkoła Hozjusza w Prusach*, reprint, Kraków 2022, [ss. 40, nlb. 6].
 45. *Międzynarodowa konferencja naukowa. Kardynał Stanisław Hozjusz teolog, humanista, dyplomata i kandydat na ołtarze. W 25-lecie utworzenia Wydziału Teologii na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, spadkobiercy dzieła Kardynała Stanisława Hozjusza i Towarzystwa Jezusowego w nauczaniu teologii na Warmii. 6–8 maja 2024. Rzym, Italia, bmw. 2024* [program konferencji i skrót referatów w j. włoskim, angielskim i polskim, ss. 148].
 46. Parzych-Blakiewicz Katarzyna, *Przywództwo w Kościele w perspektywie profilu świętości kard. Stanisława Hozjusza*, w: *Wokół koncepcji wolności religijnej. Księga jubileuszowa dla Profesora Eugeniusza Sakowicza*, red. Paulina Jabłońska, Paweł Szuppe, Warszawa 2024, s. 115–127.
 47. Rzeszutek Emil, Nowak Władysław, Borzyszkowski Marian, *Czytanki majowe z okazji 445-lecia śmierci sługi bożego Kardynała Stanisława Hozjusza*, reprint, Olsztyn 2024, [ss. 71, nlb. 1].
 48. Czernik Zbigniew, *Kardynał Stanisław Hozjusz w sztuce*, Olsztyn 2025, [ss. 29, + 66 Katalogu, il.].

ARTYKUŁY W CZASOPISMACH NAUKOWYCH

1. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Papiestwo w życiu i twórczości literackiej Stanisława Hozjusza (1504–1579)*, „Vox Patrum” 46–47 (2004), s. 405–412.
2. Koryl Jakub, „*Praesentia Erasmi in Hosii litteris*”, czyli o erazmianizmie Stanisława Hozjusza, „Terminus” 7 (2005) z. 1–2, s. 115–140.
3. Starnawski Jerzy, *Hołdy poetyckie młodego Stanisława Hozjusza dla Andrzeja Krzyckiego, biskupa przemyskiego*, „Rocznik Przemyski” 41 (2005) z. 3, s. 3–6.
4. Skolimowska Anna, „*Confessio fidei*” Hozjusza jako podstawa katechizacji wiernych w hiszpańskich Niderlandach, „Studia Warmińskie” 43 (2006), s. 273–275.
5. Smolińska Agnieszka, *Poglądy filozoficzno-pedagogiczne kard. Stanisława Hozjusza*, „Kieleckie Studia Teologiczne” 6 (2007), s. 277–290.
6. Żakiewicz Maciej, *Królewska republika i warmiński kardynał Stanisław Hozjusz*, „Teki Gdańskie” 8–9 (2006–2007), s. 113–127.
7. Świto Lucjan, *Proces beatyfikacyjny Stanisława Kardynała Hozjusza*, „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne” 64 (2009) nr 101, s. 93–95.
8. Świto Lucjan, *Procesy beatyfikacyjne w Kościele warmińskim*, „Studia Warmińskie” 46 (2009), s. 69–87 [Proces Hozjusza s. 73–74].
9. Wojtyśka Henryk Damian, *Stanisław Hozjusz (1504–1579)*, „Słowo Krzyża” 3 (2009), s. 39–50.
10. Małłek Janusz, *Biskup warmiński kardynał Stanisław Hozjusz i książę pruski Albrecht w latach 1551–1568*, „Gdański Rocznik Ewangelicki” 4 (2010), s. 39–52.
11. Kopiczko Andrzej, *Zarys historii procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego kardynała Stanisława Hozjusza*, „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne” 66 (2011) nr 112, s. 81–86.
12. Prejs Roland, *Seminarium Hozjańskie*, „Roczniki Historii Kościoła KUL” 58 (2011) nr 3, s. 171 [Relacja i wstęp przed prezentacją referatów].
13. Wojtkowski Julian, *Dzieła Stanisława Hozjusza oryginały i przekłady*, „Roczniki Historii Kościoła KUL” 58 (2011) nr 3, s. 171–179.
14. Szorc Alojzy, *Poszukiwanie pism kardynała Stanisława Hozjusza przez Komisję Historyczną w jego procesie beatyfikacyjnym*, „Roczniki Historii Kościoła KUL” 58 (2011) nr 3, s. 180–189.
15. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Otoczenie kardynała Stanisława Hozjusza. Dokonania pracowni hozjańskiej w Olsztynie*, „Roczniki Historii Kościoła KUL” 58 (2011) nr 3, s. 190–191.
16. Shevchenko Tetiana, *Hosius and Mohyla. Catholicism and Orthodoxy in the Polish-Lithuanian Commonwealth in Early Modern Times. A History of a Transcultural Reform Movement*, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 60 (2011) nr 3, s. 325–377.
17. Jagła Jowita, *Scena religijna wobec realizmu. Portret wotywny i portret ukryty w obrazie „Opłakiwanie” z kościoła św. Katarzyny w Braniewie*, „Studia Elckie” 14 (2012), s. 541–555.
18. Kalinowska Jadwiga Ambrozja, *Korespondencja Stanisława Hozjusza z Marcinem Kromerem (1537–1579)*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” (2012) nr 3, s. 597–614.

19. Samsel Robert, *Kardynał Stanisław Hozjusz – obrońca jedności Kościoła*, „Bielsko-Żywieckie Studia Teologiczne” 13 (2012), s. 217–227.
20. Achremczyk Stanisław, *Indygena bez indygenatu*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” (2012) nr 3, s. 475–489.
21. Gis Kacper, *Piórem przeciw protestantom. Stanisław Hozjusz i jego „Księgi o Jasnym a Szczyrym Słowie Bożym” jako polemika religijna*, „Nowożytnicze Zeszyty Historyczne” 5 (2013), s. 40–58.
22. Garwoliński Tomasz, *Charakterystyka zbioru druków z XVI wieku Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 102 (2014), s. 45–65.
23. Kozakiewicz Stanisław, *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim*, „Teologia w Polsce” 8 (2014) nr 2, s. 207–214.
24. Stasiewicz Przemysław, *List ekshortacyjny Stanisława Hozjusza do królewicza Zygmunta II Augusta z 2 kwietnia 1535 roku – główne źródła inspiracji*, „Meritum” 7 (2015), s. 11–26.
25. Święcka Danuta Agnieszka, *Ksiądz prof. dr hab. Alojzy Szorc jako badacz spuścizny piśmienniczej kardynała Stanisława Hozjusza*, „Studia Elbląskie” 16 (2015), s. 93–107.
26. Obremski Krzysztof, *Między alegoryzmem a panegiryzmem. Tomasz Tretera „Theatrum virtutum Divi Stanislai Hosii” (rozpoznanie)*, „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo” (2016) nr 6, s. 271–282.
27. Stasiewicz Przemysław, *Retoryczny aspekt polemiki religijnej z perspektywy listu Stanisława Hozjusza do Marcina Kromera z 15 kwietnia 1551 r.*, „Studia Europea Gnesnensia” 13 (2016), s. 59–75.
28. Wysocki Marcin, *Recepcja Ojców Kościoła w „Confessio fidei catholicae Christiana” Stanisława Hozjusza*, „Vox Patrum” 36 (2016) t. 65, s. 727–739.
29. Oleksik Grzegorz, *Osoba i dzieło Sługi Bożego Stanisława Kardynała Hozjusza. Zarys problematyki*, „Studia Elbląskie” 18 (2017), s. 157–178.
30. Rudziński Aleksander, *Unizony Sługa Najdostojniejszego Kardynała. Stanisław Reszka jako sekretarz Stanisława Hozjusza w Rzymie (1569–1579)*, „Ibidem” 11 (2017), s. 69–98.
31. Gołębiowski Michał, *Augustyn katolików, Augustyn „heretyków”. Hozjusz – Frycz Modrzewski*, „Christianitas” 74 (2018), s. 134–143.
32. Garwoliński Tomasz, *Ślady artystycznej i pisarskiej działalności ks. Tomasza Tretera w zabytkowym księgozbiore Biblioteki „Hosianum” w Olsztynie*, „Fides. Biuletyn bibliotek kościelnych” 24 (2018) nr 2, s. 9–37.
33. Matyasik Joanna, *„De expresso Dei verbo” Stanisława Hozjusza (Dillingen 1560) i inne nabytki antykwaryczne Książnicy Bydgoskiej w 2018 roku*, „Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski” (2019) nr 1, s. 28–37.
34. Zaborowska-Musiał Justyna, *Mowa kardynała Stanisława Hozjusza ku czci zmarłego Zygmunta II Augusta, króla Polski*, „Terminus” 21 (2019) z. 1, s. 67–104.
35. Rudenko Oleksii, *Creating the image of the King: the early modern woodcut of Sigismund Augustus from ‘Confessio fidei’ by Stanislaus Hosius*, „Text and Image: Essential Problems in Art History” 9 (2020), s. 54–68.

36. Garwoliński Tomasz, Kamiński Krzysztof, *Druki reformacyjne oraz polemiczne i kontrreformacyjne w zasobie Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” (2021) nr 1, s. 113–131.
37. „Studia Elbląskie” 25 (2024) dedykowane: Księdzu Biskupowi Jackowi Jezierskiemu Biskupowi Elbląskiemu w 75. rocznicę urodzin, 50. rocznicę kapłaństwa, 30. rocznicę biskupstwa, 10. rocznicę posługi pasterskiej w Diecezji Elbląskiej.
Zawartość:
 - Kopiczko Andrzej, *Warmiński krąg współpracowników kardynała Stanisława Hozjusza*, s. 25–38.
 - Wawrzyńczak Szymon, *Hozjusz, Dantyszek, Kromer: biskupi warmińscy, humaniści, mecenas kultury. Zarys problematyki*, s. 39–48.
 - Kijas Zdzisław, *Dzieje Kościoła a życie ludzi świętych oraz świątobliwych: przykład kardynała Stanisława Hozjusza*, s. 247–258.
 - Sambor Paweł, *Le chiese titolari romane del Cardinale Stanislao Osio*, s. 259–273.
 - Karczewski Marek, *Argumentacja biblijna w wykładzie o „Pozdrowieniu Anielskim” w „Confessio Catholicae Fidei Christiana” Stanisława Hozjusza (1551)*, s. 275–286.
 - Kiełtyk Adam, *L’aspetto sacrificale dell’Eucaristia: la risposta di Stanislao Osio alla contestazione luterana*, s. 287–303.
 - Turkiewicz Gabriel Przemysław, *Kto może wydawać sądy na temat wiary? Rola biskupów, papieża i soborów powszechnych w myśli kardynała Stanisława Hozjusza na temat jedności doktrynalnej*, s. 305–326.
38. Czaplicka Ewa, Mączka Ewelina, Parzych-Blakiewicz Katarzyna, *O kardynale Stanisławie Hozjuszu (1504–1579) – jako teologu, humaniście, dyplomacie i kandydacie na ołtarze*, „Forum Teologiczne” 26 (2025), s. 295–309.
39. Czernik Zbigniew, *Braniewski obraz „Oplakiwanie Chrystusa”. Próba interpretacji*, „Warmińsko-Mazurski Biuletyn Konserwatorski” 17 (2025), s. 111–118.
40. Derdziuk Andrzej, *Powołanie pracowni badań hożańskich na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II*, „Studia Warmińskie” 62 (2025), s. 451–462.
41. Hajduk Ryszard, *Stanislao Osio predicatore. Tratti caratteristici dei sermoni quaresimali del vescovo di Warmia dell’anno 1553*, „Studia Warmińskie” 62 (2025), s. 165–179.

BIOGRAMY W ENCYKLOPEDIACH, LEKSYKONACH,
SŁOWNIKACH I KALENDARZACH

1. Buszewicz Elwira, *Hozjusz (Hosz) Stanisław (1504–1579)*, w: *Encyklopedia literatury polskiej*, Kraków 2005, s. 245.
2. Wielgus Stanisław, *Hozjusz (Hosius) Stanisław*, w: *Encyklopedia filozofii polskiej*, t. 1, Lublin 2011, s. 515–519.
3. Kujawski Wojciech, *Stanisław Hozjusz 1504 r.: 5 maja*, w: *Kalendarz Warmii i Mazur 2020*, red. Wojciech Kujawski, Olsztyn 2019, s. 50–51.

ARTYKUŁY POPULARNO-NAUKOWE
DRUKOWANE W CZASOPISMACH I DZIENNIKACH

1. Mierzyński Sebastian, *Autorytety swoich czasów*, „Gazeta Olsztyńska” (2005) nr 145, dod. „Reporter” nr 131, s. 9.
2. sza, *Wyszperane z przeszłości*, „Gazeta Olsztyńska” (2005) nr 283, dod. „Olsztyn Dzień po Dniu” nr 687, s. 4.
3. Bruski Ireneusz, *Ku beatyfikacji Hozjusza*, „Nasz Dziennik” (2006) nr 183, s. 8.
4. Panasik Krzysztof, *Hozjusz w zblizeniu. To czyta papież Benedykt XVI*, „Gazeta Olsztyńska” (2006) nr 53, s. 16.
5. Wojtkowski Jacek, *Wznowienie procesu beatyfikacyjnego kard. S. Hozjusza*, „Posłaniec Warmiński” (2006) nr 18, s. 4.
6. Jarzębowska Ewa, *Warmia potrzebuje świętych*, „Gazeta Wyborcza” (2007) nr 136, dod. „Olsztyn” s. 1.
7. Święto Lucjan, *Proces Kardynała Hozjusza. Warmińskie procesy beatyfikacyjne*, „Posłaniec Warmiński” (2007) nr 12, s. 12.
8. Święto Lucjan, *Zakończył się diecezjalny etap procesu beatyfikacyjnego kard. Hozjusza*, „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne” (2007) nr 89, s. 101–102.
9. Hołubowska Małgorzata, *Hozjuszowi wdzięczna pamięć*, „Wiadomości Uniwersyteckie UWM” (2008) nr 7–8, s. 14.
10. Rytczak Maciej, *Hozjusz wjechał na Warmię. Pierwsze plenerowe święto Warmii na Trakcie Biskupim w Bałdach*, „Przegląd Warmiński” (2008) nr 7, s. 1.
11. Wijatkowska Beata, *Hozjusz odcapuje beczkę z miodem. Jutro w Bałdach w gminie Purda odbędzie się wielkie święto Warmii*, „Gazeta Olsztyńska” (2008) nr 155, s. 18.
12. Święto Lucjan, *Wieści z procesu kard. Hozjusza*, „Posłaniec Warmiński” (2009) nr 23, s. 54.
13. Urbanek Marek, *Dlaczego kardynał Stanisław Hozjusz?*, „Spinacz. Szkolna gazetka Publicznego Gimnazjum im. Kard. Stanisława Hozjusza w Radłowie” (2009) nr 1, s. 3–7.
14. „Polski ślad” na drodze do Watykanu, „National Geographic Polska” (2011) nr 5, s. 64–65, 70–72.
15. bud, *Wpatrzeni w świadków wiary*, „Gość Niedzielny” (2013) nr 47, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 47, s. III.
16. Kosiewicz Wojciech, *Hozjusz dał początek temu najstarszemu seminarium*, „Gazeta Olsztyńska” (2015) nr 270, s. 6.
17. Kucharczyk Grzegorz, *Wielki człowiek Kościoła. Środy z historią*, „Nasz Dziennik” (2017) nr 118, s. 15.
18. Polonus J., *Obrońca rzymskiej wiary*, „Źródło” (2017) nr 11, s. 22.
19. Preuschoff Hans, *Die Gegenreformation im Ermland. Stanislaus Hosius aus Krakau*, „Masurische Storchenpost” (2017) nr 9, s. 27–33.
20. Sonak Dariusz, *Czekamy na nowego świętego*, „Gość Niedzielny” (2019) nr 44, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 44, s. I.

21. ts, *Stanisław Hozjusz (1504–1579)*, „Gazeta Gietrzwałdzka” (2019) nr 24, s. 2.
22. Sonak Dariusz, *Obserwuj kardynała*, „Gość Niedzielny” (2020) nr 31, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 31, s. VIII.
23. Sonak Dariusz, *Na bylejakość nie miał zgody*, „Gość Niedzielny” (2021) nr 30, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 30, s. IV.
24. *520. rocznica urodzin kard. Stanisława Hozjusza. Olsztyn, 18. 04. 2024 r.*, „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne” 73 (2024) nr 174, s. 99–100.
25. *Konferencja naukowa na temat kard. Stanisława Hozjusza. Rzym, 6–8. 05. 2024*, „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne” 73 (2024) nr 174, s. 101–106.
26. Kozłowski Krzysztof, *Kardynał Hozjusz – rocznica urodzin*, „Gość Niedzielny” (2024) nr 17, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 17, s. IV.
27. Kozłowski Krzysztof, *Przyjaciel w niebie*, „Gość Niedzielny” (2024) nr 20, dod. „Posłaniec Warmiński” nr 20, s. III.
28. Kryściński Stanisław, *W Rzymie uczcili Stanisława Hozjusza*, „Gazeta Olsztyńska” (2024) nr 71, s. 3.
29. Kryściński Stanisław, *Nie bał się bronić kościoła*, „Gazeta Olsztyńska” (2024) nr 73, s. 7.
30. *W Rzymie uczcili naszego kardynała*, „Gazeta Olsztyńska Tygodnik” (2024) nr 19, s. 2.
31. Żmudziński Marek, *Odkryć Hozjusza na nowo*, Rozmawiała Anna Wysocka, „Wiadomości Uniwersyteckie” (2024) nr 5, s. 18–19.

PRACE MAGISTERSKIE, LICENCJACKIE I ROZPRAWY DOKTORSKIE

1. Domalewska Beata, *Potrydencka demonologia Stanisława Hozjusza i Piotra Skargi*, maszynopis rozprawy doktorskiej napisanej pod kierunkiem bp. prof. dr. hab. Juliana Wojtkowskiego, Olsztyn 2009.
2. Ponikarczyk Janusz, *Publikacje źródłowe dotyczące Stanisława Hozjusza (1504–1579) wydane w latach 1970–2004*, maszynopis pracy licencjackiej napisanej pod kierunkiem dr. Ireny Makarczyk, Olsztyn 2009.
3. Strojecka Joanna, *Edycje korespondencji Stanisława Hozjusza (1504–1579)*, maszynopis pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem dr. Ireny Makarczyk, Olsztyn 2011.
4. Stasiewicz Przemysław, *Retoryka w wybranej korespondencji Stanisława Hozjusza z lat 1525–1558*, maszynopis pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem dr. hab. Piotra Beringa, prof. UAM, Poznań 2015.
5. Oleksik Grzegorz, *Zbawczy wymiar krzyża w nauczaniu Sługi Bożego Stanisława Kardynała Hozjusza*, maszynopis pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem ks. dr. hab. Stanisława Kozakiewicza, prof. UWM, Olsztyn 2016.
6. Święcka Danuta Agnieszka, *Dzieje procesu beatyfikacyjnego (1925–2007) sługi Bożego Stanisława Hozjusza, kardynała i biskupa warmińskiego*, maszynopis rozprawy doktorskiej napisanej pod kierunkiem s. dr. hab. Jadwigi Ambrozji Kalinowskiej OSB, prof. UWM na seminarium z historii Kościoła, Olsztyn 2016.